

Arbetsinstruktion vid iordningställande av läkemedel för injektion och infusion

1. Kontrollera om läkemedlet behöver särskild hantering och läs beredningsinstruktionen. Se lokal riskbedömning.
2. Använd avsedd arbetsplats för beredning av läkemedel.
3. Desinficera händerna innan arbete påbörjas.
4. Arbeta aseptiskt (dvs att inget material förorenas/kontamineras under hanteringen). Vidrör exempelvis inte kolven på sprutan.
5. Torka av arbetsytan med alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med rengörande effekt före allt arbete.
6. Plocka fram läkemedel och tillbehör som behövs vid iordningställandet.
7. För iordningställande av läkemedel med risk för överkänslighet: Använd underlägg med plastad undersida, sprutor med luer-lockfattning och uppdragnings-spike för toxiska substanser/andra hjälpmedel som ger ett slutet system. Sprutadaptor kan användas för att minska risk för läckage vid isärkoppling. Använd handskar för att skydda huden från läkemedelsspill.
8. Kontrollera:
 - att det är rätt läkemedel och rätt styrka
 - att förpackningarna är oskadade och att hållbarhetsdatum inte överskridits, gäller även sterila tillbehör
 - att läkemedlets utseende inte avviker från det normala.
9. Desinficera gummimembran/ampullhals på läkemedlen. Gnugga och låt torka, ytan ska vara fuktig i åtminstone 30 sekunder.
10. Vid lösning av torrs substans i membranförsedd injektionsflaska.
 - a. Fyll en luer-lock spruta med lösningsmedel och tillsätt till flaskan. Vid användning av spike, arbeta lugnt för att inte skapa övertryck. Vid små volymer är det extra viktigt att säkerställa att hela volymen spädningvätska kommer ner i injektionsflaskan för att erhålla rätt koncentration. Exempelvis kan man trycka ner två extra ml luft för att tömma spiken som rymmer 0,5 ml (berör volymer på 5 ml eller mindre.)
 - b. Roter flaskan eller skaka försiktigt (undvik att skaka kraftigt för att inte skapa övertryck). Kontrollera att substansen löst sig helt.
 - c. Dra upp läkemedlet i sprutan. Vid användning av spike, vänd flaskan och dra upp. Spruta tillbaka eventuell luft och överskottsvolym i flaskan innan isärkoppling. Vid små volymer, se till att eventuell sprutadaptor är fylld.
11. Glasampuller bryts med hjälp av ampullbrytare eller injektionstork.
12. Dra upp läkemedlet i sprutan. Om det är ur en glasampull kan filterkanyl eller annat glasavskiljande filter användas av försiktighetsskäl. Byt kanyl före tillsats till infusion. Ampuller är för engångsbruk.
13. Sätt på kork/propp på sprutan.
14. Märk sprutan med etikett.

Vid iordningställande av infusion:

15. Vid iordningställande av läkemedel med risk för överkänslighet bör droppaggregatet förfyllas med infusionsvätskan innan läkemedlet tillsätts för att minska risken för spill av läkemedel.

16. Tillsatser görs omedelbart före användning. Använd alltid nya sterila sprutor och kanyler för varje tillsats. Innehållet blandas noggrant efter varje tillsats (skaka inte, vänd försiktigt flera gånger).
17. Kontrollera lösningen efter varje tillsats så att inga synbara förändringar (fällning, färgförändring) uppstått.
18. Fyll i etikett och sätt den på flaskan/påsen/sprutan. Skriv aldrig med tuschpenna direkt på en infusionspåse eftersom färgen kan absorberas

Efter iordningställandet

Avfallshantering enligt anvisning. Se [Sorteringsguide för läkemedelsavfall](#).

Vid iordningställande av läkemedel med risk för överkänslighet slängs allt använt material inklusive underlägg och handskar i kärl för läkemedelsavfall. Låt spiken sitta kvar i injektionsflaskan. För att minska risken för att partiklar sprids i rummet bör avfallet först läggas i en plastpåse som försluts eller i PactoSafe.

Torka av arbetsytan med ytdesinfektion med tensid/rengörande effekt. Vid iordningställande av läkemedel med risk för överkänslighet – torka först med vatten.

Användningstider

Hållbarhet i bruten förpackning enligt SLS, om ej annat finns angivet i Regional rutin [Spädning av intravenösa läkemedel till vuxna](#) samt [ePed](#) eller anges av tillverkaren:

Injektionsflaskor brutna (totaltid efter brytning):

- okonserverade 12 timmar rumstemperatur eller 24 timmar i kylskåp
- konserverade (flera patienter) 7 dagar

Infusionspåse efter tillsats – användningstid 12 timmar

Mer om hållbarheter finns i [Svensk Läkemedelsstandard Förvaring, märkning, lagrings- och användningstider för läkemedel](#)